

Pavilionul de aur, insulă în lacul parcului templului, cameră de meditație la templul Rokuonji.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

Aproape peste tot în lume, de la Stockholm la Paris, de la Tunis în Florida, ziaristii au intrare gratuită la muzee, pentru că prin materialele scrise apoi de aceștia, răspândesc informații despre muzeele sau expozițiile pe care le-au vizitat. Dar nu în Japonia. La Palatul Imperial, care intră în îngrijirea statului, intrarea a fost gratuită pentru toți vizitatorii, străini sau japonezi, dar la castelul Nijo omul de la casa de bilete s-a uitat la legitimațiile noastre ca la ceva nemaivăzut, a dat din cap, și a poi ne-a arătat cu degetul că taxa este de circa 80 de coroane de persoană. Nu era timp de discuții, mai ales că nu știa o boabă engleză sau altă limbă și deci nu ar fi dus la nici un fel de rezultat, așa că am plătit repede, ca să nu pierdem timp.

Când am ajuns la templul Rokuonji mai era numai o oră până de închidere. Ne-am repezit la cabina de cumpărat bilete și am scos din nou legitimațiile de ziaristi, așteptând să primim acele bilete speciale care se dau gratuit ziaristilor, dar și aici bărbatul de la casa de bilete, care de fapt era un călugăr budist, după ce și-a arătat mirarea când a văzut 2 europeni, venind în fugă, cu răsufierea la gură, să viziteze templul aproape de ora închiderii, a manifestat o mirare și mai mare când i-am arătat legitimațiile. Le-a întors pe toate părțile, după care a ridicat din umeri a neînțelegere; intrarea a costat aici numai 50 de coroane de persoană. Am plătit fără să mai comentăm și am fugit spre Pavilion. Eram aproape singurii vizitatori. Era după o zi ploioasă și pe cer se arăta un curcubeu care în grădina aceea imensă a templului crea o atmosferă divină. Teritoriul templului era enorm, format din multe pavilioane. Era clar că nu le vom putea vizita pe toate și că ora pe care o aveam la dispoziție ne ajungea să vizităm pe îndelete Pavilionul de aur și, dacă mai rămâne timp până ne dă afară, să vedem ce se mai putea vedea.

Poleit cu foiță de aur, Pavilionul de aur, profilându-

se cu cele 3 nivele ale sale pe cerul albastru și curat după ploaie, părea imens și superb! Toată atmosfera din jurul lui degaja o liniște zen! Era atât de frumos că aproape îl înțelegeai pe tânărul preot care, "gelos pe frumusețea Pavilionului", i-a dat foc în 1950. Dar, spre norocul nostru și al generațiilor viitoare, pentru a i se păstra frumusețea vie, a fost reconstruit în 1954 și în 1987 a fost și poleit cu foiță de aur, ca să i se redea splendoarea de altădată.

La Pavilionul de argint nu mai puteam ajunge în aceeași zi, căci închisese deja la ora 18,00. Ne-am întors la hotel, unde am mâncat ceva în grabă și pe la ora 19,30 eram din nou la drum, în căutarea cartierului "distracțiilor și plăcerilor". Harta arăta că trebuie să fie în apropierea hotelului nostru. Pe drum spre Gion ne-am mai oprit să admirăm un templușor, o casuță din lemn cu arhitectură tipic japoneză, am mai admirat în stânga și-n dreapta și n-am observat cât de mult timp a trecut și că deja se întunecase. Se făcuse ora 21. Străzile pe care mergeam erau pustii. Harta ne arăta ca suntem totuși în cartierul "plăcerilor și distracțiilor", dar la capătul opus. Planificasem ca masa de seară s-o luăm în acest cartier și să vedem și un spectacol no. Dar decepție! Până și la McDonald's (dacă pe strada aceea era un McDonald's, era semn că era o stradă principală) era închis. Ne-am hotărât să ne întorcem la hotel. Pe drum am trecut pe lângă un mic magazin de mâncare, "Family Market", care era deschis zi și noapte, de unde, cu multă atenție, am cumpărat sandvișuri, ecleruri, sucuri, ca să le mâncăm la hotel. Pe la orele 23 am căzut frânți de oboseală!

Remarcabile lucruri se pot întâmpla în corpul acesta omenesc! Eu am diabet și deși nu mâncasem și nu băusem nimic de la ora 12 până la ora 19,30, n-am făcut nici comă diabetică, dar n-am simțit nici nevoia de mâncare și băutură. Soțul meu, foarte neliniștit că nu mâncasem nimic atâta timp, dar și flămând și mai ales însetat, încerca să mă convingă să oprim undeva să mâncăm; eu am refuzat categoric, motivând că nu avem timp să vedem ce ne-am planificat, dacă ne oprim să mâncăm. Când am plecat din Suedia aveam un genunchi și un călcâi inflammat și eram deosebit de îngrijorată că nu voi putea să merg să văd tot ce planificasem, dar probabil că atunci când îți dorești ceva din tot sufletul, atunci se întâmplă o minune în corpul tău. Ce pot să vă spun este că deși mă dureau în continuare și călcâiul și genunchiul, dorința de a vedea aceste minunății la care am visat atât de mult și pe care eram sigură că nu mai am șansa să le revăd, făcea să nu-mi pese de durere. Această dorință de a vizita cât mai mult mi-a dat o putere extraordinară în toată perioada vizitei.

A doua zi ne-am sculat la ora 6, ne-m dușat, am mâncat și la ora 8 eram deja gata de excursii. Ne-am dus direct, cu un taxi, la Pavilionul de argint, care deschidea la ora 9. N-am mai încercat să arătăm legitimațiile, ci am cumpărat direct bilete: 80 de coroane de persoană!

În cadrul ansamblului arhitectural al templului Jishoiji se află Pavilionul de argint - Ginkakuji, locul de retragere al celui de-al 8-lea shogun Muromachi, Ashikaga Yoshimasa (1436-90), sprijinitorul renașterii artistice cunoscute sub denumirea "cultura Higashiyama". După influența înaintașului său, Ashikaga Yoshimitsu, Muromachi dorea să construiască un pavilion, dar pe care să-l poleiască cu argint, lucru care însă, nu se știe de ce, nu s-a întâmplat niciodată. (Despre acest pavilion și ansamblul arhitectural Jishoiji a scris arhitectul Ciupitu în nr. 4/2002.)

Eram primii vizitatori și probabil că cei care răspund de întreținerea templului nu s-au așteptat la vizite așa matinale, căci nimeni nu ne-a spus ce putem să vizităm și ce nu. Aproape de intrare era un pavilion mai mic, unde am văzut puse în ordine mai multe perechi de sandale și am dedus că acesta este un loc pe care-l poți vizita. Ne-am lăsat și noi pantofi lângă sandalele acelea și am intrat. Eram pentru prima dată într-o cameră propriu-zisă din interiorul unui templu! Într-una din camere am văzut un computer cu o imprimantă pe o mobilă modernă, în alta

încăperea exista o mică grădină zen, iar în alta mai mulți bărbați, înbrăcați în haine de călugări budiști, care păreau că lucrau acolo; am plecat repede, ca să nu-i deranjem. Deodată însă, unul din acei bărbați, cel mai bătrân, ne-au remarcat și s-a speriat îngrozitor la vederea noastră. Făcusem probabil, involuntar, un mic sacrilegiu intrând acolo. Am încercat să-i explicăm, în engleză, că dorim să vizităm pavilionul, dar el părea foarte neliniștit și continua să dea din mâini și să spună ceva de neînțeles, în japoneză; a apărut imediat și un alt călugăr, mai tânăr, care, într-o engleză destul de defectuasă, ne-a spus că nu este voie să intrăm acolo. Ne-am cerut scuze, s-au aplecat ei, ne-am aplecat noi, și am ieșit.

Pavilionul de argint nu este deschis pentru vizitatori. De departe, dar și când m-am apropiat, această clădire mi-a creat o senzație foarte stranie. Dacă Pavilionul de aur mi-a trezit o emoție estetică deosebită, mi-a dat impresia perfecțiunii, Pavilionul de argint mi se părea fantomatic. Poate pentru că nu fusese terminat complet niciodată! Grădina imensă era însă superbă. O mulțime de călugări lucrau în grădină și deși era foarte devreme, cele 3 grădini de piatră, stricate de ploaia de ieri, erau acum perfecte. Am plecat spre obiectivul următor, dar am aruncat o privire prin magazinele cu obiecte de artizanat japonez care cantau strada care ducea la templu. Trebuia acum să ajungem în cel mai scurt timp la Muzeul Național din Kyoto și la Muzeul orașului Kyoto, iar în jurul orei 12 să plecăm la Nara.

Pavilionul de argint, grădina zen din interiorul pavilionului în care am intrat, grădina zen.

Foto: Silvia Constantinescu / © CR.

(Continuare în numărul următor.)